

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Освітньо-професійна програма
«Географія рекреації та туризму»

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Галузь знань 10 Природничі науки

Спеціальність 106 Географія

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
“29” травня 2023 року,
протокол № 9

Введено в дію з 2023/2024 навчального року
наказом від 01.06 2023 р. № 0114-1/227

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

Харків 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми «Географія рекреації та туризму»

Освітню програму розглянуто та схвалено на:

1. Науково-методичній раді Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна:
протокол № 8 від «16» травня 2023 р.

Голова науково-методичної ради,
проректор з науково-педагогічної роботи Олександр ГОЛОВКО

2. Вченій раді факультету геології, географії, рекреації і туризму:
протокол № 4 від «03» квітня 2023 р.

Голова Вченої ради факультету Віліна ПЕРЕСАДЬКО

3. Науково-методичній комісії факультету геології, географії, рекреації і туризму:
протокол № 4 від «03» квітня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету Олександр ЖЕМЕРОВ

4. Кафедрі фізичної географії та картографії:
протокол № 8 від «30» березня 2023 р.

Завідувач кафедри,
к. геогр. н., доцент Юлія ПРАСУЛ

5. Кафедрі соціально-економічної географії і регіонознавства:
протокол № 4 від «22» березня 2023 р.

Завідувач кафедри,
д. геогр. н., професор Людмила НЕМЕЦЬ

ПРЕАМБУЛА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Науковий ступінь, вчене звання
Керівник робочої групи – Костріков Сергій Васильович, гарант освітньої програми	професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства ХНУ імені В.Н. Каразіна	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Члени робочої групи		
Прасул Юлія Іванівна	завідувач кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Немець Людмила Миколаївна	завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Жемеров Олександр Олегович	професор кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Сегіда Катерина Юріївна	професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Байназаров Анатолій Михайлович	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Кандиба Юрій Іванович	доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства

До проектування освітньої програми долучені:

Представники здобувачів вищої освіти:

Борох Максим Андрійович – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Географія рекреації та туризму», магістрант кафедри фізичної географії та картографії ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Представники роботодавців:

Редіна Валентина Андріївна – директор КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради, кандидат педагогічних наук, доцент;

Матяшов Володимир Олександрович – заступник директора ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму».

При розробці проекту Програми враховані вимоги Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 р. № 519.

1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, факультет геології, географії, рекреації і туризму
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Географія рекреації та туризму Geography of Recreation and Tourism
<i>Ступінь вищої освіти</i>	Магістр
<i>Кваліфікація, що присвоюється</i>	Магістр географії; географія рекреації та туризму
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці (на основі диплома бакалавра)
<i>Наявність акредитації</i>	Акредитована у 2018 р. (рішення Акредитаційної комісії від 27 грудня 2018 р., протокол 133, наказ МОН України від 08.01.2019 р. № 13). Сертифікат серія УД № 21007693
<i>Передумови</i>	Наявність ступеня бакалавр, ОКР спеціаліст
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська, англійська (для окремих дисциплін)
<i>Термін дії освітньої програми</i>	2 роки
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://geo.karazin.ua/osvitni_programy/
2 – Мета освітньої програми	
Фундаментальна теоретична та практична підготовка висококваліфікованих кадрів, які набувають глибоких фахових знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру у галузі географії рекреації та туризму	
3 – Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</i>	10 Природничі науки 106 Географія
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна, дослідницько-прикладна. Забезпечує оволодіння комплексом загальних та фахових компетентностей, необхідних професіоналу-досліднику, які розширюють науковий світогляд і здібності до проведення методологічного аналізу й критичного розуміння досягнень сучасної географії рекреації та туризму, дозволяють створювати власну концепцію у науково-дослідницькій діяльності.
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізація</i>	Повна вища освіта в галузі знань 10 Природничі науки із спеціальності 106 Географія. Ключові слова: географія, рекреація, туризм.
<i>Особливості програми</i>	Вивчення проблем розвитку рекреації і туризму у регіональному вимірі. Посилена практична географічна, туристсько-рекреаційна, геоінформаційна підготовка, можливе стажування на підприємствах та у закладах вищої освіти за кордоном.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Наукові дослідження та розробки; державне управління. 2442.2 – географ, географ-економіст; географ (політична географія); 2481.1 – молодший науковий співробітник (туризмологія, екскурсознавство); науковий співробітник (туризмологія, екскурсознавство); науковий співробітник-консультант (туризмологія, екскурсознавство); 2481.2 – екскурсознавець, туризмознавець.
<i>Подальше навчання</i>	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) – 8-му рівні НРК, доступ до спеціалізованих досліджень у географічній науці. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом
5 – Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Навчання студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, самонавчання, навчання на основі науково-дослідницької діяльності, навчання через науково-дослідницьку, виробничу та асистентську практики. Активні (проблемні, інтерактивні, проєктні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі) та пасивні (пояснювально-ілюстративні) технології та методи
<i>Оцінювання</i>	Чотирирівнева та дворівнева, 100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: <i>поточний</i> (усне та письмове опитування), <i>проміжний</i> (захист практичних, самостійних робіт), <i>підсумковий</i> (письмові екзамени, залікові роботи, захисти звітів з практик), <i>самоконтроль</i> .
6 – Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії рекреації та туризму, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 5. Здатність працювати в команді. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
<i>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</i>	СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації. СК 2. Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів. СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку. СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування

	<p>територій різного ієрархічного рівня.</p> <p>СК 5. Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільно-географічну експертизу та моніторинг.</p> <p>СК 6. Здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування.</p> <p>СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.</p> <p>СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументів до фахівців і нефахівців.</p> <p>СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу.</p> <p>СК 10. Уміння проводити аналіз туристсько-рекреаційного потенціалу територій та давати оцінку туристсько-рекреаційних ресурсів.</p> <p>СК 11. Здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички для проведення комплексного географічного аналізу туристсько-рекреаційної діяльності окремих територій.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p><i>Програмні результати навчання</i></p>	<p>ПРО1. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.</p> <p>ПРО2. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати уміння працювати в команді.</p> <p>ПРО3. Вільно спілкуватися із професійних і наукових питань іноземною мовою.</p> <p>ПРО4. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах.</p> <p>ПРО5. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку прийнятих рішень.</p> <p>ПРО6. Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.</p> <p>ПРО7. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня.</p> <p>ПРО8. Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки.</p> <p>ПРО9. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоекологічну і соціально-економічну експертизу та моніторинг.</p> <p>ПРО10. Застосовувати геоінформаційні технології, створювати та досліджувати моделі природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем, визначати можливості та межі їх застосування.</p> <p>ПРО11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та</p>

	<p>геоекологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму.</p> <p>ПР12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.</p> <p>ПР13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення.</p> <p>ПР14. Аналізувати потенціал територій щодо здійснення туристсько-рекреаційної діяльності.</p> <p>ПР15. Аналізувати регіональні відмінності розвитку туризму та рекреації за різноманітними джерелами.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	Відповідає ліцензійним умовам. Усі викладачі є штатними викладачами ХНУ імені В.Н. Каразіна, мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає основному профілю дисципліни, що викладається, мають підтверджений рівень наукової та професійної активності. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Обладнання та устаткування, необхідне для польових і камеральних досліджень туристсько-рекреаційних об'єктів і систем, технічні засоби навчання (дошки-екрани; мультимедійні проектори, ноутбуки, принтери, сканери, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням) для формування предметних компетентностей з географії рекреації та туризму у процесі навчання здобувача. Є навчальні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, гуртожиток, пункти харчування, точки бездротового доступу до Інтернет, спортзали тощо. 100 % відповідність ліцензійним умовам.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Офіційний сайт ХНУ ім. В.Н. Каразіна (https://karazin.ua), власний сайт факультету геології, географії, рекреації і туризму (geo.karazin.ua), сайт кафедри фізичної географії та картографії (physgeo.univer.kharkov.ua), сайт кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства (http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua), необмежений доступ до Інтернет, друковані (фонди ЦНБ ім. В.Н. Каразіна, репозитарій, власні бібліотеки навчальних лабораторій, картографічні твори) та Інтернет-джерела (у т.ч. і Центру електронного навчання ХНУ) інформації; навчальні і робочі плани (з пояснювальними записками до них), освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін, що включають лекційний матеріал, завдання практичних робіт, питання семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, задачі, завдання для поточного та підсумкового контролю. Відповідає ліцензійним умовам, 100%.
9 – Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	На основі двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна та академічними установами і ЗВО України.
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	На основі двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна та навчальними закладами країн-партнерів, в т.ч. в рамках проекту Еразмус+

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Громадяни інших держав приймаються на навчання за спеціальністю 106 Географія на підставі міжнародних договорів на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених навчальним закладом із зарубіжними навчальними закладами, організаціями, або індивідуальних договорів, контрактів.
--	--

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

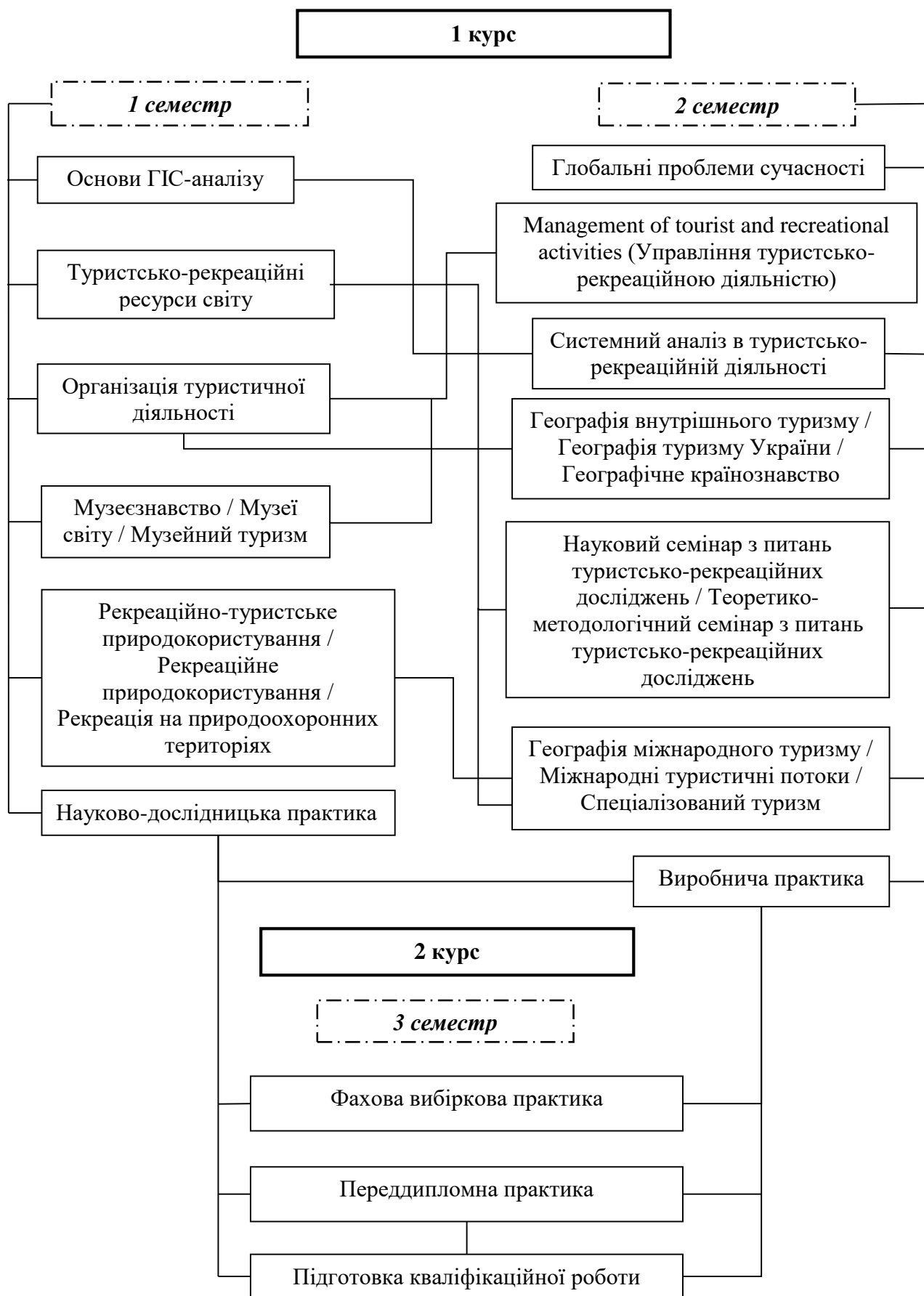
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Глобальні проблеми сучасності	3	Залік
ОК 2	Основи ГІС-аналізу	5	Екзамен
ОК 3	Management of tourist and recreational activities (Управління туристсько-рекреаційною діяльністю)	4	Екзамен
ОК 4	Туристсько-рекреаційні ресурси світу	5	Залік
ОК 5	Організація туристичної діяльності	5	Екзамен
ОК 6	Системний аналіз в туристсько-рекреаційній діяльності	5	Екзамен
ОК 7	Науково-дослідницька практика	6	Екзамен
ОК 8	Виробнича практика	7	Залік
ОК 9	Переддипломна практика	5	Екзамен
ОК 10	Підготовка кваліфікаційної роботи	20	Захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент		65	
Вибіркові компоненти ОП*			
ВК 1	Географія внутрішнього туризму / Географія туризму України / Географічне країнознавство	4	Екзамен
ВК 2	Музеезнавство / Музеї світу / Музейний туризм	5	Екзамен
ВК 3	Науковий семінар з питань туристсько-рекреаційних досліджень / Теоретико-методологічний семінар з питань туристсько-рекреаційних досліджень	4	Залік
ВК 4	Географія міжнародного туризму / Міжнародні туристичні потоки / Спеціалізований туризм	3	Екзамен
ВК 5	Фахова вибіркова практика	5	Екзамен
ВК 6	Рекреаційно-туристське природокористування / Рекреаційне природокористування / Рекреація на природоохоронних територіях	4	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент		25	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

*перелік дисциплін за вибором наданий орієнтовний і може змінюватися відповідно до актуальних запитів галузі географії рекреації та туризму

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Географія рекреації та туризму» спеціальності 106 Географія проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр географії; географія рекреації та туризму.

Магістерська робота є завершеним науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про підготовленість здобувача до виконання професійних обов'язків з використанням набутих інтегрованих знань, умінь і практичних навичок. Кваліфікаційна робота магістра передбачає проведення аналізу та теоретичної розробки (дослідження процесів і об'єктів) актуальних питань, проблем в географії рекреації та туризму, практичної апробації отриманих результатів, оприлюднення отриманих результатів на конференціях та семінарах регіонального, всеукраїнського чи міжнародного рівнів, наявність щонайменше 1 публікації. Обсяг та структура роботи встановлюється закладом вищої освіти. Робота перевіряється на наявність академічного плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно перед Екзаменаційною комісією, яка затверджена наказом ректора ХНУ імені В.Н. Каразіна. Екзаменаційній комісії подаються матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи, – довідка про апробацію результатів дослідження, тези доповідей на науково-практичних конференціях, фахові публікації тощо. Доповідь здобувача для переконливості та підтвердження висновків та пропозицій має обов'язково супроводжуватися презентацією із використанням мультимедійної техніки.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10
ІК			•		•	•	•	•	•	•
ЗК 1						•	•		•	•
ЗК 2	•						•		•	
ЗК 3	•						•		•	•
ЗК 4							•	•		
ЗК 5			•		•			•		
ЗК 6			•							
СК 1						•	•		•	•
СК 2	•			•			•		•	•
СК 3		•				•			•	•
СК 4			•		•	•		•		
СК 5			•		•			•		
СК 6		•				•				
СК 7			•		•				•	•
СК 8							•		•	•
СК 9			•		•					
СК 10				•			•		•	•
СК 11			•	•	•		•	•	•	•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10
ПР01	•			•			•		•	•
ПР02			•		•			•		
ПР03			•							
ПР04							•		•	•
ПР05	•		•		•		•	•	•	•
ПР06		•				•			•	•
ПР07			•		•			•		
ПР08				•		•	•		•	•
ПР09			•		•		•	•		
ПР10		•				•			•	•
ПР11	•		•		•					
ПР12							•		•	•
ПР13			•		•					
ПР14			•	•	•		•		•	•
ПР15				•			•	•	•	•